

Las Państwowe
zapraszamy

Strona nadleśnictw Maskulińskie i Pisz

Jesienne poszukiwania...

Prawdziwa jesień w lesie zagościła na dobre, już tylko kolorowe drzewa rozjaśniają pochmurne poranki. Leśni mieszkańcy intensywnie przygotowują się do nadchodzącej dużymi krokami zimy. Krótsze dni i dłuższe noce to wyraźny sygnał dla zwierząt leśnych, że niedługo pożywienie będzie dużo trudniej dostępne. Jedne zwierzęta robią zapasy tłuszczu i przygotowują się do snu zimowego, zaś inne gromadzą pożywienie. Jest również grupa leśnych mieszkańców, która na zimę zakłada „cieple ubranka”, czyli zmienia suknię letnią na zimową. Jest ona innej barwy, gęstsza i przez to cieplejsza. Natomiast niektóre ptaki wybierają najlepszą dla siebie alternatywę, czyli odlatują do cieplejszych krajów, gdzie przeczekają okres zimowy.

Listopad to okres równie wyjątkowej pracy dla leśników szczególnie w zakresie ochrony lasu. A to za sprawą tak zwanych szkodników pierwotnych. Grupa tych owadów stanowi szczególne zagrożenie dla kondycji i zdrowotności królowej naszych polskich lasów czyli sosny zwyczajnej. Dlatego co roku późną jesienią przed nadejściem dużych mrozów i wystąpieniem trwałej pokrywy śnieżnej, leśnicy wykonują tak zwane jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny. Takie próbne poszukiwania służą określeniu zagrożenia drzewostanów sosnowych i wielogatunkowych (z przewagą

sosny w wieku powyżej 20 lat) przez szkodniki liściożerne, głównie takich gatunków jak: strzygonia choinówka, poproch cetyniaki, barczatka sosnówka, osnuja gwiazdzista czy gatunki z rodziny borecznikowatych. Służba Leśna podczas poszukiwań ściśle współpracuje z Zakładem Ochrony Lasu, który wyznacza termin wykonania prac na podstawie wieloletnich badań i obserwacji. Podczas spacerów po naszych lasach możemy przypadkowo zobaczyć tak zwane powierzchnie próbne. Miejsca te zaznaczone są na drzewach w postaci skrótu np. „JP-20”, co oznacza **Jesienne Poszukiwania** powierzchnia próbna nr 20. Jesienne poszukiwania rozpoczyna się od wytyczenia 10 powierzchni próbnych o wielkości 0,5m² każda na stałych powierzchniach kontrolnych. Leśniczy wybiera pierwsze drzewo, a kolejne w odległości 35 metrów, i tak wytycza następne do uzyskania dziesięciu punktów. Przy każdym tak wyznaczonym punkcie wybiera się najbliższe drzewo i przy nim

układa drewnianą ramkę o wymiarach 0,5 × 1,0 m. Połowa powierzchni próbnych ulokowana będzie w bezpośrednim sąsiedztwie pnia, druga połowa w odległości 1,5 m od pnia. Powierzchnie te będą rozmieszczone w 4 kierunkach od pnia drzewa, co roku w innym. Poszukiwania owadów obejmują ściółkę oraz głębę wewnątrz każdej ramki, a na pięciu

larwy osnui gwiazdzistej czy jaja najgroźniejszego szkodnika brudnicy mniszki. Znalezione stadia rozwojowe szkodliwych owadów zbierane są do opisanego z numerem powierzchni pudełka. Wiadomo, że w lesie znajdują się również owady pożyteczne, które są wyłącznie zliczane i pozostawiane w miejscu znalezienia. Opisanie pudełka z zawartością przekazywane są przez leśniczych do biura nadleśnictwa w celu zbiorczego przekazania z odpowiednią dokumentacją do Zakładu Ochrony Lasu. I tu do zadań ZOL należy określenie zdrowotności owadów i ich stopnia zagrożenia na danym obszarze.

Szkodliwe owady zimujące w ściółce, pomimo niewielkich rozmiarów mogą poważnie zaszkodzić lasom, ponieważ wykazują tendencję do „gradacji”, czyli masowego wystąpienia. Dlatego jesienne poszukiwania są tak ważne i pozwalają ocenić nie tylko zagrożenie, ale również zaplanować odpowiednio wcześniej czynności ochronne.

po powierzchni pnia drzewa do wysokości 1,5 m. W trakcie poszukiwań możemy znaleźć poczwarki strzygoni choinówki, poprocha cetyniaka czy zawisaka borowca, gąsienice barczatki sosnówki, kokony, czyli larwy w oprzędzie boreczników,

Monika Grzywińska
Specjalista ds. edukacji i promocji
Nadleśnictwo Pisz
Lasny Kompleks Promocyjny „Lasy Mazurskie”

www.pisz.bialystok.lasy.gov.pl
www.maskulinskie.bialystok.lasy.gov.pl